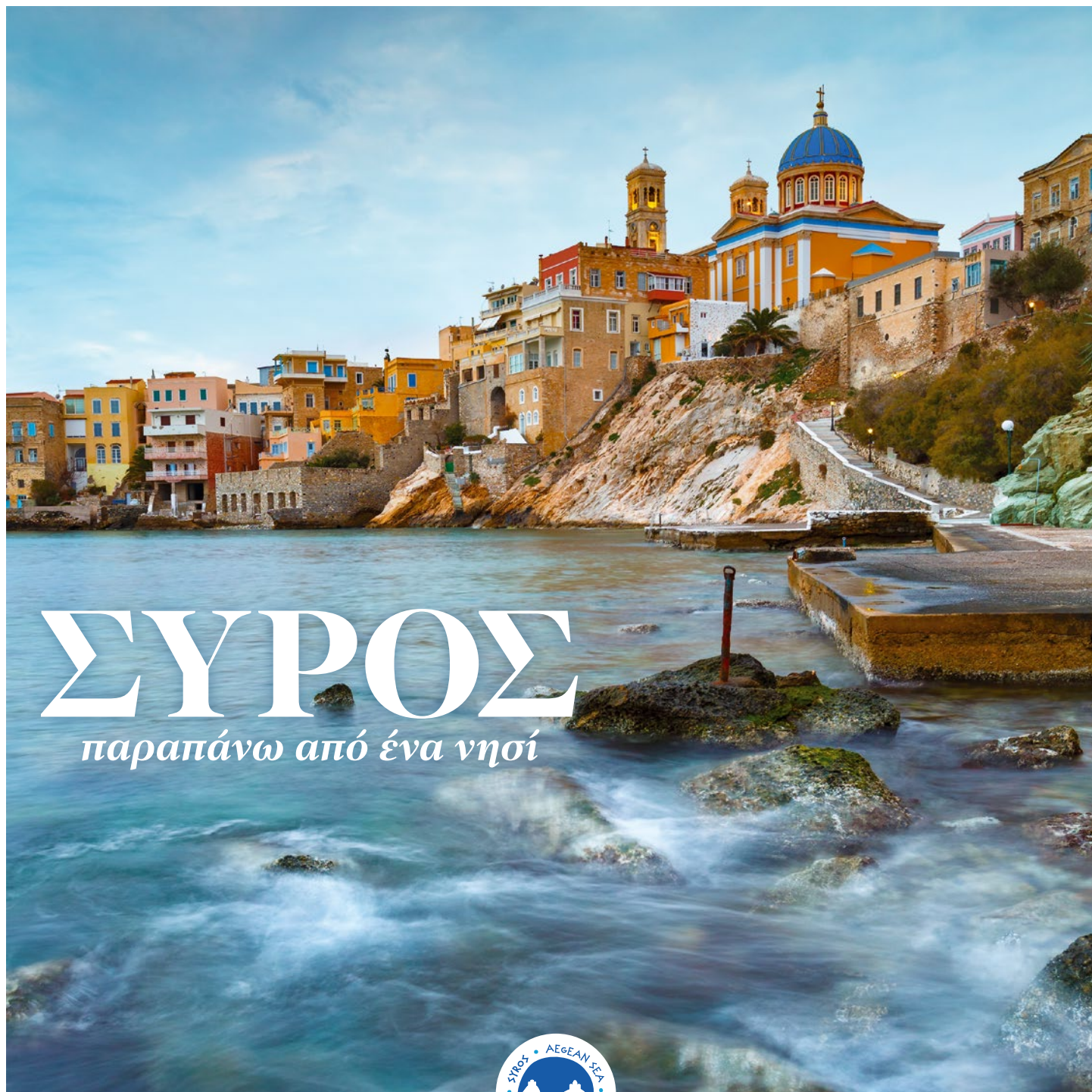

ΣΥΡΟΣ

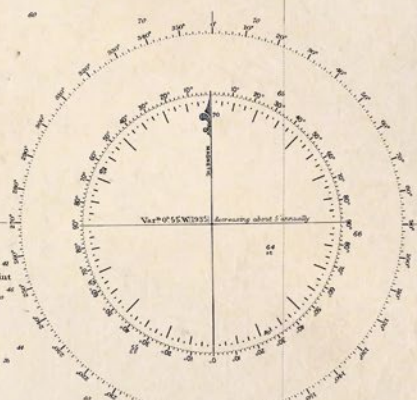
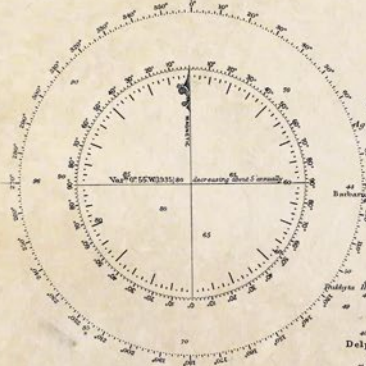
παραπάνω από ένα νησί

New Lazaretto

SYRA ISLAND

SURVEYED BY COMMANDER OWEN STANLEY

1835

Δε θα λησμονήσω ποτέ μου το ονειρώδες λευκόν, το χιονώδες κάτασπρον χρώμα, το οποίον εκτύπησε εις τους οφθαλμούς μου, όταν απεβιβάσθην μία αυγή εις την Σύρον. Και τα ατμόπλοια φθάνουν πάντοτε αυγήν εις τον ολόλευκον αυτόν κύκνον του Αιγαίου, όστις κοιμάται, θαρρείς, επάνω εις τους αφρούς, με τους οποίους ραντίζει ο ομβροποιός. Καικίας, ο γραιβολεβάντες, τα ανατολικά της γυμνά πλευρά, τα ξακουσμένα Βαποράκια, όπου είναι πάντα αραγμένα πέραν από τον Άγιον Νικόλαον, ένα κομμάτι Σταυροδρομίου εκλεκτόν, και το Νησάκι κάτω το αθάνατον, του κύκνου το υπερήφανον λαιμόν, με τας οικοδομάς του Βαφιαδάκη, και του Τελωνείου τους στέρεους πύργους, οπού τα κύματα ζωντανά, θαρρείς χοροπηδούν, γελούν, τρέχουν, καγχάζουν, κυνηγούνται, μαλώνουν, φιλιούνται, βαπτίζονται, κολυμβούν, νύμφαι αφογάλανοι.

Τέτοιαν ώρα και με τέτοιον καιρόν απεβιβάσθην εις την ονειρεμένην μου νήσον. Δεν ξεύρω γιατί είναι μερικά μυστήρια εις την καρδίαν του ανθρώπου, όπου μένουν πάντοτε σκοτεινά και ανεξήγητα. Την αγαπούσα από τότε την Σύρα, από τότε που την πρωτοείδα. Την αγαπούσα και ήθελα να την ξαναϊδώ. Ήθελα να την αγνάντευα μία φορά ακόμη. Μου φαίνεται ότι ίσως καμιά φορά, θα έγραφα το άσμα της ζωής το αθάνατον, το αιώνιον της Προόδου τραγούδι, του οποίου το εναρμόνιον προανάνκρουσμα ψάλλουν με των πτερών των τα κυτπήματα άγγελιοι χρυσόπτεροι του πολιτισμού, οι οδηγούντες τους λαούς μέσα εις τους ανθοσπαρμένους λειμώνας της ευζωίας, της όντως ζωής.

Κάτι τι από τότε έμεινε μέσα στην καρδίαν μου που μου έλεγε συχνά:

— Πήγαινε στην Σύρα! Πήγαινε στην Σύρα!

Αλέξανδρος Μωραϊτίδης
Με του Βορηά τα κύματα, 1902

Ανακαλύπτοντας τη Σύρο..... 4

Εισαγωγή

Από τον Μύθο στην Ιστορία 6

Ιστορία

Η Σύρος των δύο Δογμάτων..... 8

Θρησκευτική ζωή

Δυο πολιτείες είναι εκεί
κι όλα σε δυο μοιράζουν..... 10

Αστικά κέντρα και σεργιάνι στις εξοχές

Συριανή οικονομία..... 14

Τουρισμός, αγροτική παραγωγή, βιοτεχνία
και ναυπηγική

Αυθεντική ομορφιά..... 16

Παραλίες, χλωρίδα και πανίδα, βιότοποι,
κλίμα και γεωτουρισμός

Πολιτισμός, δώδεκα μήνες
τον χρόνο 18

Αρχιτεκτονική, παράδοση, θέατρο,
λογοτεχνία, μουσική, εικαστικές τέχνες και
γαστρονομία

Απόδραση στη Σύρο 20

Επισκέψιμοι Χώροι/Ιστορικά Μνημεία και
Μουσεία, πεζοπορία, θαλάσσια σπορ,
αθλητικές διοργανώσεις, πολιτιστικά
δρώμενα/φεστιβάλ και διασκέδαση

Φωτογραφικό υλικό: Μάστορας Νίκος, Βλάχος Γιώργος,
Λεμονάκης Αντώνης, Σολάρης Αντώνης - Χρυσάνθος,
Καλόγερα Έλεν, Πιτσικάλη Άννα, Βακονδίου Ελισάβετ

Έκδοση Δήμου Σύρου - Ερμούπολης, 2018
Τηλ.: 22813 61002 - email: info@syrosisland.gr

WWW.SYROSISLAND.GR

Ανακαλύπτοντας τη Σύρο

Η Σύρος δεσπόζει στην καρδιά του Αιγαίου με τον δυναμικό χαρακτήρα και την κοσμοπολίτικη χάρη μιας μεγαλοαστής. Μιας κυρίαρχης δύναμης με έδρα την Ερμούπολη, πρωτεύουσα του νησιού αλλά και των Κυκλάδων, που διατηρεί και αναδεικνύει την αίγλη μια άλλης εποχής, μιας ιστορίας που ξεδιπλώνεται μέσα από τα δαιδαλώδη σοκάκια, τα πολυάριθμα παλαιά αρχοντικά και νεοκλασικά κτίρια, τη μεσαιωνική Άνω Σύρο και τα παραδοσιακά κυκλαδίτικα χωριά, τις Ορθόδοξες και Καθολικές εκκλησίες, τις δαντελένιες ακτές, το γαλάζιο της θάλασσας και το παραμυθένιο φυσικό τοπίο.

Η εικόνα που αντικρίζουμε, προσεγγίζοντας το νησί της Σύρου, είναι μοναδική: δύο λόφοι, πίσω ακριβώς από την πόλη να την κοιτούν από ψηλά, και το φυσικό της λιμάνι, που ήταν κάποτε το πλέον εμπορικό της Μεσογείου, να γεμίζει με πλοία και τουριστικά σκάφη που αγκυροβολούν ή βρίσκουν καταφύγιο σε αυτό.

Στη Σύρο επιστρατεύονται όλες οι αισθήσεις... Αφουγκραζόμαστε τους ήχους από τις λυρικές όπερες, τις θεατρικές παραστάσεις, τη ρεμπέτικη και νησιώτικη μουσική, οσφραινόμαστε τις ευωδιαστές μυρωδιές των λουκουμιών και της χαλβαδόπιτας, γευόμαστε την παραδοσιακή συριανή κουζίνα, αγγίζουμε τη λαξευτή πέτρα και το μάρμαρο των αρχοντικών, απολαμβάνουμε το μεθυστικό άρωμα του θυμαριού και του φασκόμηλου της κυκλαδίτικης φύσης.

Κυκλαδίτισσα και αστή, διάσημη αλλά ταυτόχρονα ανεξερεύνητη, η Σύρος μπορεί να ταυτιστεί με ό,τι καλύτερο έχει η Ελλάδα...

Συντεταγμένες:
37°26'33"N 24°54'21"E

Αρχιπέλαγος: Αιγαίο Πέλαγος
Νησιωτικό σύμπλεγμα: Κυκλάδες
Έκταση: 84,069 χλμ²

Περιφέρεια: Νοτίου Αιγαίου
Νομός: Κυκλάδων
Πρωτεύουσα: Ερμούπολη

Πληθυσμός: 21.390 (απογρ. 2011)
Πυκνότητα: 254 κάτοικοι /χλμ²

Πώς θα έρθετε...

Με πλοίο καθημερινά από Πειραιά, Ραφήνα και νησιά των Κυκλάδων. Με αεροπλάνο από τον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών «Ελευθέριος Βενιζέλος», αλλά και με ανταπόκριση μέσω Μυκόνου ή Σαντορίνης.

Πού θα μείνετε...

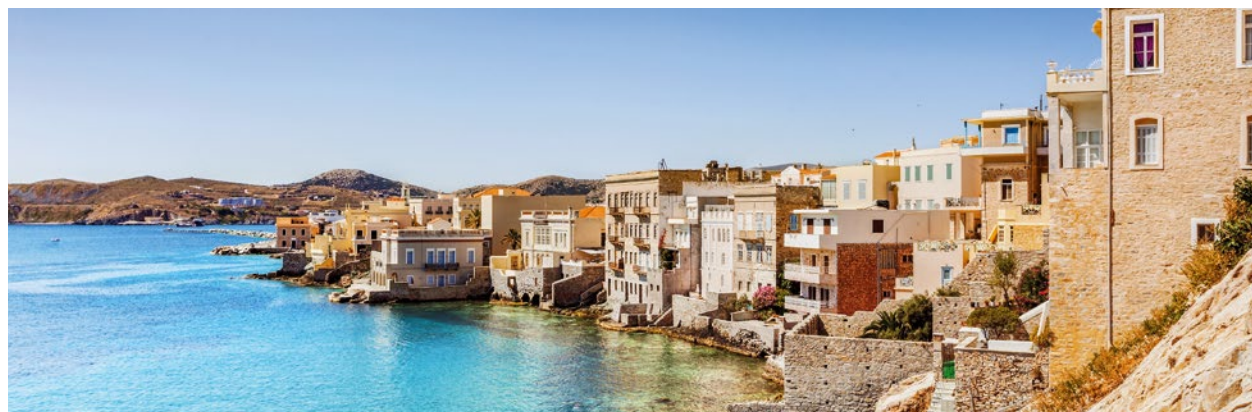
Ένωση Ξενοδόχων Σύρου: www.syroshoteliers.gr

Ένωση Τουριστικών Καταλυμάτων Σύρου: www.visitsyros.com

Η Σύρος από τη
θάλασσα, είναι σα μία
εξαίσια ακουαρέλα...

Κώστας Ουράνης

Από τον μύθο στην ιστορία

Ο παλαιότερος μύθος σχετικά με τη Σύρο, είναι αυτός του Κοιράνου. Βρέθηκε ναυαγός στα ανοιχτά της Παροναξίας και μεταφέρθηκε με τη βοήθεια ενός δελφινιού στη Σύρο. Εκεί κατέφυγε σε μια σπηλιά, το «Κοιράνειον άντρον», όπως μετονομάστηκε αργότερα, όταν πια ο Κοιράνος, χάρη στις ικανότητές του, ανακηρύχθηκε βασιλιάς του νησιού.

Ιχνη ανθρωπίνης παρουσίας στη Σύρο κατά την προϊστορική εποχή έχουν εντοπιστεί στη Χαλανδριανή (2700 - 2300 π.Χ.) και στο γειτονικό ύψωμα, το Καστρί (2300 - 2200 π.Χ.), στη ΒΑ πλευρά του νησιού. Ανήκουν στον Πρωτοκυκλαδικό Πολιτισμό και συγκεκριμένα της Πρώιμης Χαλκοκρατίας που διεθνώς έχει ονομαστεί από τους ειδικούς «Πολιτισμός Κέρου - Σύρου». Οι έρευνες εντόπισαν ίχνη εγκατάστασης και σε άλλα σημεία του νησιού (Τάλαντα, Σα Μιχάλης, Αζόλιμνος, Γαλησσάς, Μάλλια, Μάννα).

Τον 9^ο και 8^ο αι. π.Χ. φαίνεται ότι στο νησί εγκαταστάθηκαν Ίωνες, ενώ στην Οδύσσεια του Ομήρου αναφέρεται η ονομασία του νησιού «Συρίη», το οποίο τοποθετείται κοντά στη Δήλο και αποτελεί πατρίδα του Εύμαιου.

Τον 6^ο αι. π.Χ, όταν η Σύρος είχε καταληφθεί από τους Σάμιους, γεννήθηκε στο νησί ο φυσικός φιλόσοφος και κοσμολόγος Φερεκύδης, δάσκαλος του Πυθαγόρα, ο οποίος θεωρείται εφευρέτης του Ηλιοτροπίου, του πρώτου ηλιακού ρολογιού, ενός αρχαίου και ακριβούς ηλιακού παρατηρητηρίου που σηματοδοτούσε τον χρόνο και τις 4 εποχές ανάλογα με την κίνηση του ήλιου. Ο Φερεκύδης λέγεται ότι περνούσε τους περισσότερους μήνες του έτους μέσα στο σπήλαιο, το οποίο σώζεται μέχρι και σήμερα ανάμεσα στο Ρηχωπό και στο Πλατύ Βουνί στην Απάνω Μεριά, σε ένα μαγευτικό τοπίο, όπου γη και ουρανός γίνονται ένα.

Κατά τους ρωμαϊκούς χρόνους (184 π.Χ. - 324 μ.Χ.), η πρωτεύουσα της Σύρου βρισκόταν στη σημερινή Ερμούπολη, όπου έχουν βρεθεί λείψανα κτισμάτων, τείχους και δεξαμενής, επιγραφές, το βάθρο από την προτομή του Αδριανού, η Αγορά, το Πρυτανείο και εδώλια θεάτρου. Αρκετά από αυτά φυλάσσονται στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Σύρου. Επίσης, η κυκλοφορία χάλκινων και αργυρών νομισμάτων μαρτυρά την ανάπτυξη του νησιού, ενώ σε αυτά συναντάμε την ονομασία «Σύρα» και «Σύρος», η οποία διατηρείται μέχρι και σήμερα.

Στις αρχές του 13^{ου} αι., μετά από την κατάληψη της Κωνσταντινούπολης από τους Σταυροφόρους (1204), η Σύρος, όπως και άλλα νησιά, κυριεύτηκε από τους Λατίνους και υπήχθη στο Δουκάτο της Νάξου που ίδρυσε ο Βενετός Μάρκος Σανούδος. Την ίδια περίοδο, οχυρώθηκε ο υπάρχων οικισμός της Άνω Σύρου

Προϊστορία

Αρχαιότητα

Ρωμαϊκοί Χρόνοι

και γνώρισε ένα ιδιότυπο καθεστώς φεουδαρχικού τύπου, με τις διαμάχες των ηγεμονίσκων και τις πειρατικές επιδρομές.

Με την έκρηξη της επανάστασης του 1821, το λιμάνι της Σύρου, προστατευμένο από την αντάρα του πολέμου, έγινε το ασφαλέστερο καταφύγιο στο παραγμένο Αιγαίο. Εδώ κατέφυγαν οι πρώτοι πρόσφυγες από την Σμύρνη και τις Κυδωνίες, όταν άρχισαν εκεί οι διωγμοί των Ελλήνων, καθώς και από τη Χίο. Στεγάστηκαν από τους ντόπιους στην Άνω Σύρο, στα σπίτια και στις εκκλησίες. Καθώς όμως πλήθαιναν με νέες αφίξεις από Μικρασία, Ρόδο, Κρήτη και Σάμο, άρχισαν να καταλαμβάνουν τα σοκάκια. Μετά από την καταστροφή της Χίου, τον Απρίλιο του 1822, δεκάδες χιλιάδες πρόσφυγες βρήκαν ασφαλές καταφύγιο στο νησί, ενώ η καταστροφή των Ψαρών, η κατάληψη της Κάσου και η καταστολή των εξεγέρσεων στην Κρήτη έστειλαν νέο κύμα προσφύγων. Το 1828 οι κάτοικοι της Ερμούπολης έφταναν σε 13.800 περίπου, ενώ 1.100 ακόμη πρόσφυγες απογράφηκαν στην Άνω Σύρο.

Με την επάνοδο στην ομαλότητα (1830), το λιμάνι της Σύρου έγινε κέντρο του διαμετακομιστικού εμπορίου της Ανατολικής Μεσογείου. Μαζί με το εμπόριο αναπτύχθηκαν οι βιοτεχνίες, η ναυτιλία, η οικοδομική δραστηριότητα, η βυρσοδεψία, οι καλλιέργειες και τα δημόσια έργα. Ως το 1860, η Σύρος ήταν το πρώτο εμπορικό λιμάνι της Ελλάδας. Την περίοδο αυτή χτίστηκαν στην Ερμούπολη οι πρώτες κατοικίες και ο πρώτος ορθόδοξος

ναός της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος, μετατρέποντάς τη σε μια πόλη - κόσμημα, με έντονους ρυθμούς ζωής, αρχιτεκτονικά μεγαλεία, αλλά και πνευματική ελευθερία με την ίδρυση σχολείων, συλλόγων και θεάτρων. Το θέατρο Απόλλων, τα νεοκλασικά κτίρια, οι πλατείες και οι εκκλησίες του νησιού αρχίζουν να αντανακλούν την πολιτισμική άνθιση του νησιού που ολοένα και μεγαλώνει.

Η Σύρος ξεκινά να αναγνωρίζεται για τις μεγάλες πρωτιές της, για την πρώτη όπερα, το πρώτο Εμποροδικείο της Ελλάδος (1826), το πρώτο Γυμνάσιο (1833), από το οποίο αποφοίτησε και ο Ελευθέριος Βενιζέλος, το πρώτο Πρωτοδικείο (1834), το πρώτο Λοιμοκαθαρτήριο, Επιμελητήριο και Τυπογραφείο, την πρώτη ναυτιλιακή εταιρεία (1857), αλλά και τις πρώτες μηχανοκίνητες βιομηχανίες, όπως η υφαντουργία και η βυρσοδεψία.

Στο τέλος του μεσοπολέμου, τα εργοστάσια άρχισαν να κλείνουν και το λιμάνι νέκρωσε. Τα ιταλικά στρατεύματα Κατοχής επιβίβαστηκαν στη Σύρο τον Μάιο του 1941, ενώ τον Σεπτέμβριο του 1943 το νησί πέρασε στη δικαιοδοσία των Γερμανών, γνωρίζοντας την πιο σκληρή πείνα της κατοχικής περιόδου και μετρώοντας 6.000 - 8.000 νεκρούς. Μετά από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, η Ερμούπολη βγήκε βαθιά τραυματισμένη, καθώς τα περισσότερα εργοστάσια έκλεισαν και η πόλη έχασε το 30% του πληθυσμού της, που πήρε τον δρόμο της μετανάστευσης...

Η Σύρος των δύο Δογμάτων

Μια από τις μεγάλες ιδιαιτερότητες της Σύρου είναι η ξεχωριστή συνύπαρξη του ορθόδοξου και του καθολικού δόγματος, που εκπέμπει τον φιλελεύθερο χαρακτήρα του νησιού. Από τη μια άκρη έως την άλλη, ορθόδοξες εκκλησίες, καθολικοί ναοί και ξωκλήσια μοιάζουν να αιωρούνται μεταξύ γης και ουρανού, καλώντας τους πιστούς σε προσευχή και βιώνοντας την απόλυτη κατάνυξη. Μεταξύ αυτών, ξεχωρίζουν:

Ορθόδοξου Δόγματος

Η **Μεταμόρφωση του Σωτήρος** (Μητρόπολη), ένας ναός - μνημείο που χτίστηκε το 1824 από πρόσφυγες των Ψαρών και της Χίου. Στο προαύλιο του ναού, σε ανοιχτή συνέλευση, πάρθηκε η απόφαση για το όνομα της νέας πόλης, της Ερμούπολης. Εκεί μεταφέρθηκε η καμπάνα του Αγίου Νικολάου των καμένων Ψαρών, αλλά και πλήθος κειμηλίων που έσωσαν οι πρόσφυγες. Στο δυτικό μέρος του προαυλίου βρίσκεται ο τάφος του Άνθιμου Γαζή, ενώ δίπλα από την εκκλησία αξίζει κανείς να επισκεφθεί το εκκλησιαστικό μουσείο που φιλοξενεί ιερά σκεύη, βιβλία και χειρόγραφα.

Η **Κοίμηση της Θεοτόκου** χτίστηκε πίσω από το λιμάνι το 1828. Αυτό που ξεχωρίζει είναι η εικόνα της Κοίμησης της Θεοτόκου του 1562, φιλοτεχνημένη από τον Δομήνικο Θεοτοκόπουλο (El Greco) που καθιστά τον ναό ένα από τα σημαντικότερα αξιοθέατα της Σύρου.

Ο **Άγιος Νικόλαος**, πολιούχος της Ερμούπολης, θεμελιώθηκε το 1848 με σχέδια του Γ. Μεταξά και εγκαινιάστηκε το 1870. Είναι γνωστός και ως Άγιος Νικόλαος ο «πλούσιος» λόγω των ακριβών υλικών και της εντυπωσιακής αρχιτεκτονικής κατασκευής του, της εικόνας του Αγίου Νικολάου που επαργυρώθηκε στη Μόσχα, του μαρμάρινου δεσποτικού θρόνου, του άμβωνα και του μαρμάρινου τέμπλου που φιλοτεχνήθηκε από το Γ. Βιτάλη. Για την κατασκευή του ναού συνέβαλαν πολλοί Έλληνες του εξωτερικού αλλά και εφοπλιστές.

Ο **Άγιος Αθανάσιος**, ένας πανέμορφος πετρόκτιστος ναός, κυριαρχεί στο βάθος μιας ρεματιάς, ανάμεσα στα πλατάνια και το τρεχούμενο νερό της Πηγής στην πίσω πλευρά της Άνω Σύρου.

Η Ιερά Μονή της **Αγίας Βαρβάρας** δεσπόζει στο λόφο του Κινίου από το 1900 και λούζεται καθημερινά από το μοναδικό ηλιοβασίλεμα. Σήμερα, στη Μονή λειτουργεί εργαστήριο χειροποίητων υφαντών, κατασκευαστικό κέντρο και ο παιδικός σταθμός της Ι. Μ. Σύρου.

Καθολικού Δόγματος

Ο **Άγιος Γεώργιος** (Καθολική Μητρόπολη) ή αλλιώς γνωστός και ως Σαν Τζώρτζης χτίστηκε περί το 1208 στην κορυφή του λόφου της Άνω Σύρου. Πρόκειται για ένα συγκρότημα που περιλαμβάνει τον Ναό, την αίθουσα φιλοξενίας, το Ιστορικό Αρχείο και το επισκοπικό παλάτι. Αυτό που εντυπωσιάζει είναι το εκκλησιαστικό όργανο, το αρχαιότερο που λειτουργεί σήμερα στη χώρα μας, το οποίο διαθέτει αυτοούσιο τον ήχο των οργάνων της εποχής, ενώ η ξυλόγλυπτη κατασκευή του το καθιστά έργο τέχνης. Εκεί διοργανώνεται το Διεθνές Φεστιβάλ Εκκλησιαστικού Οργάνου «Άνω».

Ο Ιερός Ναός της **Φανερωμένης** αποτελεί Πανσυριακό Θεομητορικό Προσκυνητήριο. Ο μεγάλος προαύλιος χώρος καλεί τους επισκέπτες να αγαλλιάσουν στη θέα του μαγευτικού τοπίου.

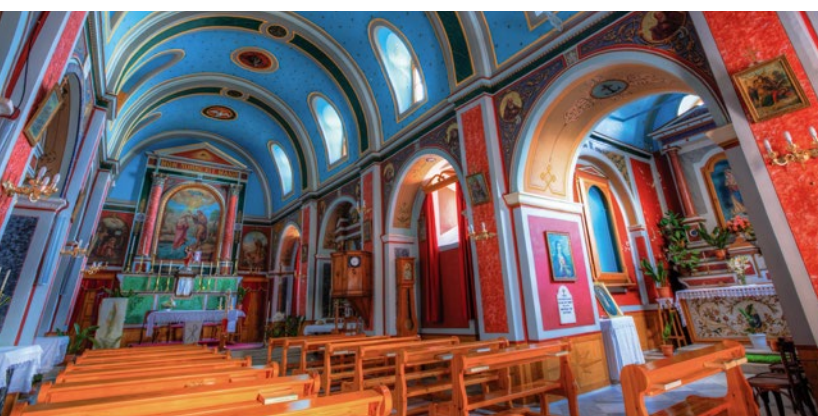
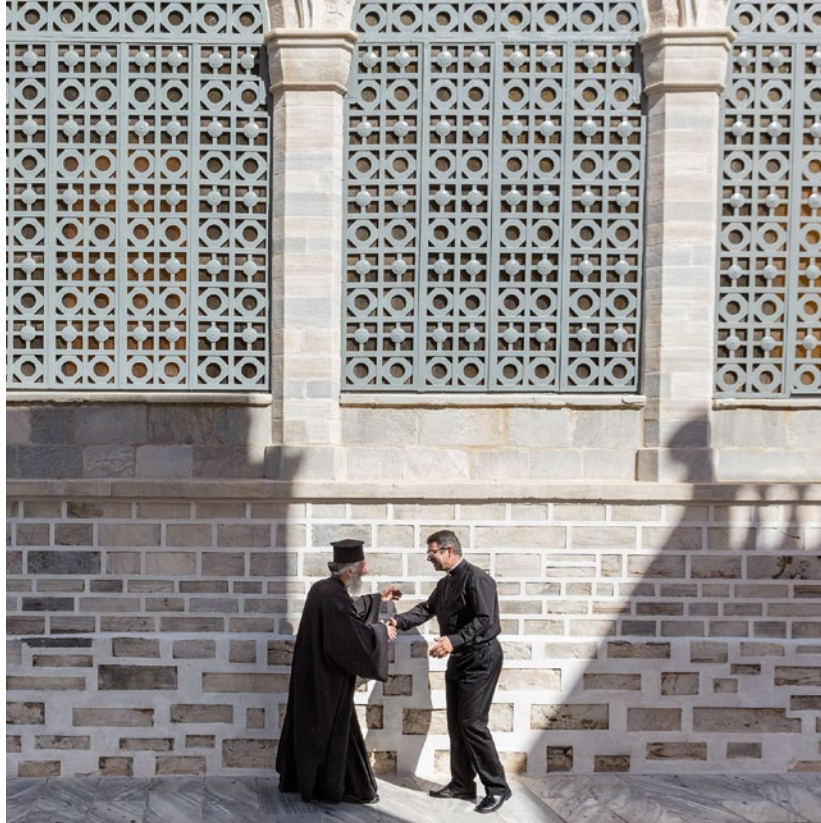
Ο **Άγιος Στέφανος** είναι ένα πανέμορφο και γραφικό ξωκλήσι, ανάμεσα στα βράχια, στην περιοχή του Γαλησσά. Το εκκλησάκι χτίστηκε από έναν ψαρά που σώθηκε από τα πλοκάμια ενός μεγάλου χταποδιού μετά από τόμα που έκανε στον Άγιο.

Το **Τάγμα των Καπουκίνων** εγκαταστάθηκε στον **Ι. Ν. Αγίου Ιωάννη** στην Άνω Σύρο το 1639. Έλαβαν αυτό το όνομα από τη μακριά κουκούλα της κεφαλής (*capuccio*), η οποία υπήρχε στον μανδύα που φορούσαν οι πρώτοι αδελφοί αυτής της μεταρρύθμισης του φραγκισκανικού τάγματος. Οι Καπουκίνοι Μοναχοί κατάφεραν πολλά, μεταξύ των οποίων και την ίδρυση του πρώτου σχολείου της Σύρου.

Πάσχα στη Σύρο

Το Πάσχα στη Σύρο αποτελεί μια μοναδική εμπειρία, που αξίζει να βιώσει ο επισκέπτης. Εδώ, στην «καρδιά» του Αιγαίου, βρίσκεται μία από τις ελάχιστες γωνιές στον κόσμο, όπου οι δύο διαφορετικές χριστιανικές κοινότητες, οι Ορθόδοξοι και οι Καθολικοί, γιορτάζουν ταυτόχρονα τη μεγάλη γιορτή της Χριστιανοσύνης, σε μια κίνηση ύψιστης συμβολικής σημασίας, ενότητας και ομοψυχίας. Το Πάσχα είναι η καλύτερη ευκαιρία να γνωρίσετε την «άλλη» Σύρο, την πιο ήσυχη, τη Σύρο των δύο Εκκλησιών, της αγάπης και της ομόνοιας.

Δυο πολιτείες είν' εκεί κι όλα σε δυο μοιράζουν...

Άνω Σύρος

Η Άνω Σύρος, η πρώτη Καστρόπολη, ιδρύθηκε στις αρχές του 13^{ου} αι. από τους Ενετούς και συνεχίζει να κατοικείται, διατηρώντας την καθολική της ταυτότητα και τον μεσαιωνικό της χαρακτήρα. Τα αμέτρητα σκαλοπάτια που διαπερνούν τα λευκά σπιτάκια, τις καμάρες και τα στεγάδια, οδηγούν στην κορυφή του οικισμού, όπου βρίσκεται η Καθολική Μητρόπολη, ο Άγιος Γεώργιος.

Η πόλη δημιουργήθηκε σταδιακά, αμφιθεατρικά επάνω στα βράχια σαν ένα φυσικό φρούριο για τους κατοίκους, ενώ οι εξωτερικοί τοίχοι των σπιτιών αποτελούσαν φυσικό οχυρό, προστατεύοντας τους ντόπιους από τις επιδρομές των πειρατών. Τα στενά πλακόστρωτα δρομάκια έδιναν τη δυνατότητα στους κατοίκους να κρύβονται από τις διάφορες επιθέσεις, ενώ οι ξύλινες πόρτες στα σημεία Πορτάρα, Επάνω και Κάτω Τέρμα, Σκαλάκια και Σα Μπαστιάς σφράγιζαν εξ ολοκλήρου οποιαδήποτε είσοδο στην πόλη.

Ήταν και παραμένει μια πόλη με ξεχωριστή φυσιογνωμία και ιδιαίτερο χαρακτήρα, μια πόλη που μέσα από τα μνημεία της και τα ιστορικά κτίρια καλεί τους επισκέπτες να κάνουν μια αναδρομή στον χρόνο μέσα από το Κέντρο Ιστορικών Μελετών της Καθολικής Επισκοπής και άλλων σημείων ενδιαφέροντος, όπως η προτομή του Συριανού Εθνομάρτυρα Δον Ιωάννη Δαλέζιου και η πηγή του Αγίου Αθανασίου. Μια πόλη με καθολική ταυτότητα που ξεδιπλώνεται μέσα από τις μονές Ιησουιτών και Καπουκίνων, την εκκλησία της Παναγίας του Καρμήλου και άλλων ναών.

Έως το 2010, η Άνω Σύρος ήταν η πρωτεύουσα του Δήμου, ενώ σήμερα αποτελεί την ιστορική του έδρα, προσφέροντας πληθώρα από εστιατόρια, γραφικές ταβέρνες, πολιτιστικά σημεία ενδιαφέροντος και αξιοθέατα, συμπεριλαμβανομένων των πυλών του παλιού κάστρου που οδηγούν στην παλιά πόλη, την προτομή του μεγάλου ρεμπέτη Μάρκου Βαμβακάρη, το ομώνυμο Μουσείο του και το Δημαρχείο. Η πόλη απέχει μόλις 3,5 χλμ. από το λιμάνι της Ερμούπολης και αξίζει κανείς να διανύσει αυτή την απόσταση με τα πόδια.

Ερμούπολη

Η Ερμούπολη αποτελεί το ειρηνικό δημιούργημα της Επανάστασης: ουδέτερο έδαφος, σημείο αναφοράς και τόπος προσέλευσης προσφύγων. Αναδεικνύεται στο πιο σημαντικό εμπορικό και ναυτιλιακό κέντρο του ελεύθερου ελληνισμού και γέφυρα ανταλλαγής προϊόντων και ιδεών μεταξύ Ανατολής και Δύσης.

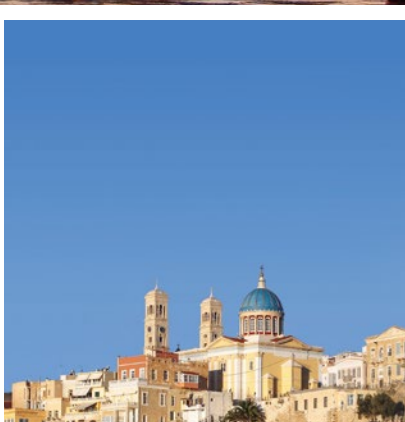
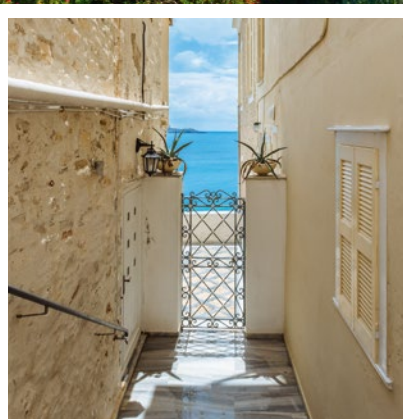
Γενέτειρα λαμπερών προσωπικοτήτων στο πέρασμα των χρόνων, όπως ο Δημήτριος Βικέλας, ο Εμμανουήλ Ροΐδης, ο Γεώργιος Σουρής, η Ρίτα Μπούμη-Παπά, αλλά και ιδιαίτερα φημισμένη για το υψηλό εκπαιδευτικό της επίπεδο υπήρξε πνευματική τροφός επιφανών αποφοίτων, όπως ο Ελευθέριος Βενιζέλος, ο Γιαννούλης Χαλεπάς, ο Κωνσταντίνος Βολανάκης, ο Αριστομένης Προβελέγγιος, ο Πέτρος Πρωτοπαπαδάκης κ.ά.

Η αρχιτεκτονική φορεσιά της Ερμούπολης είναι μοναδική καταμεσής στο Αιγαίο. Τον 19^ο αι., Έλληνες αρχιτέκτονες και μηχανικοί, σε συνεργασία με Γερμανούς και Ιταλούς συναδέλφους τους δημιουργούν, σύμφωνα με την αρχή του «ρομαντικού κλασικισμού», τη μεγάλη αρχιτεκτονική προίκα, αυτή που ονομάζουμε σήμερα Νεοκλασική Αρχιτεκτονική. Χτίζουν την πρωτεύουσα πάνω σε σχέδιο που συνέταξε ο Wilhem Von Weiler το 1837 και τη στολίζουν με λαμπρά δημόσια κτίρια σε όλη την έκταση του Ιστορικού Κέντρου, μια μεγαλόπρεπη πλατεία και εντυπωσιακά αρχοντικά, σφραγίζοντας έτσι τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της. Η εικόνα της Ερμούπολης παραπέμπει σε κάτι πολύ περισσότερο από μια όμορφη νησιωτική πρωτεύουσα, παραπέμπει σε ένα υπαίθριο μουσείο που αξίζει κανείς να εξερευνήσει απ' άκρη σ' άκρη.

Το μεγαλοπρεπές Δημαρχείο, το πρώτο Γυμνάσιο της Ελλάδας, το Ιστορικό Αρχείο, το Πνευματικό Κέντρο, η Δημοτική Βιβλιοθήκη με ιδιαίτερα σπάνια βιβλία, το αριστουργηματικό Θέατρο Απόλλων, η συνοικία Βαπόρια με τη μαγευτική θέα στο Αιγαίο, οι περίλαμπροι ναοί και τα Μουσεία είναι οι σημαντικότεροι μάρτυρες της ιστορίας και της αίγλης του νησιού.

Μια κοσμοπολίτικη πρωτεύουσα, μια ζωντανή πόλη που σφύζει από ζωή καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Διαθέτει άριστη τουριστική υποδομή για τη διαμονή, την εστίαση, τη διασκέδαση και τη χαλάρωση όλων των επισκεπτών, με πληθώρα από επιλογές καταλυμάτων, καφέ, εστιατορίων και bar, καθώς και αθρόα πολιτιστικών, αθλητικών και άλλων δραστηριοτήτων. Αποτελεί διοικητικό πυρήνα όλων των Κυκλάδων και της Περιφέρειας του Νοτίου Αιγαίου, συγκεντρώνοντας όλες τις Δημόσιες Υπηρεσίες, τα Δικαστήρια, τμήμα του Πανεπιστημίου Αιγαίου και την Ακαδημία Εμπορικού Ναυτικού, αποπνέοντας όπως πάντα τον αριστοκρατικό αέρα μιας μεγαλοαστής.

Σεργιάνι στις εξοχές

Η **Αζολίμνος** αποτελεί τον πλησιέστερο στην Ερμούπολη παραθαλάσσιο προορισμό, με τουριστικές υποδομές κατά μήκος της παραλίας, ενώ παράλληλα προσφέρει μαγευτική θέα στην Τήνο, τη Μύκονο και τη νησίδα Άσπρο. Στην περιοχή της Αζολίμνου αξίζει κανείς να επισκεφθεί το ακρωτήριο Φωκιότρυπα, που συγκεντρώνει πλούτο θαλάσσιας ζωής με φώκιες, κορμοράνους, γλάρους και μαυροπετρίτες.

Η **Απάνω Μεριά** απλώνεται στο ορεινό τοπίο, εκεί που η γαλήνη και η ηρεμία αγκαλιάζουν τα διάσπαρτα αγροτικά σπιτάκια με τα μεθυστικά αρώματα από μάραθο, θυμάρι και αγριελιά. Η θέα μαγευτική, οι εικόνες σαν βγαλμένες από άλλους καιρούς και τα λίγα ταβερνάκια που ξεπροβάλλουν εδώ κι εκεί καλούν τους επισκέπτες να ταξιδέψουν μέσα από τις τοπικές γεύσεις στην καθημερινότητα μιας άλλης εποχής. Οι οικισμοί Μύτακας, Παπούρι, Χαλανδριανή, Πλατύ Βουνί και Σαν Μιχάλης με τα γραφικά ξωκλήσια μοιάζουν σαν να ξεχάστηκαν στο χρόνο, ενώ οι δυσπρόσιτες παραλίες της σίγουρα θα μαγέψουν τον κάθε επισκέπτη.

Το όμορφο χωριό της **Βάρης** αποτελεί αγαπημένο προορισμό με πολλές τουριστικές υπηρεσίες. Οι επισκέπτες μπορούν να απολαύσουν το μπάνιο τους στις ηλιόλουστες παραλίες Φάμπρικα, Αχλάδι και Σαντορινιούς και να θαυμάσουν το πυργόσπιτο Γουλανδρή.

Ο **Βήσσας** είναι ένας μικρός οικισμός, όπου οι κάτοικοί του ασχολούνται με αγροτικές καλλιέργειες και κτηνοτροφία. Στην περιοχή υπάρχει ένας σημαντικός αριθμός θερμοκηπίων και λειτουργεί το μοναδικό λιотρίβι του νησιού.

Σε μια γραφική τοποθεσία γύρω από ένα φυσικό λιμανάκι με ολόχρυση άμμο βρίσκεται ο **Γαλησσάς**. Αποτελεί έναν από τους αγαπημένους τουριστικούς προορισμούς, όπου μπορεί κανείς να επισκεφθεί την πέτρινη προβλήτα με τους φοίνικες, το εκκλησάκι της Αγίας Πακούς, τα ερείπια της αρχαίας Γαλησσού, το εκκλησάκι του Αγίου Στεφάνου και την παραλία γυμνιστών του Αρμεού.

Χτισμένο στις πλαγιές ενός πευκόφυτου λόφου, το **Επισκοπείο ή Πισκοπεϊό** είναι μία από τις πλουσιότερες πηγές πράσινου του νησιού. Εκεί βρισκόταν η κατοικία του Καθολικού Επισκόπου, εξ ου και το όνομα του οικισμού. Υπήρξε το πρώτο θέρετρο των πλούσιων Συριανών, οι οποίοι έχτισαν εντυπωσιακές και επιβλητικές επαύλεις με καταπράσινους κήπους. Η εκκλησία του Προφήτη Ηλία που δεσπόζει στον λόφο, η Παναγία η Πισκοπιανή και το Κοκκινόσπιτο που ενέπνευσε τον Μ. Καραγάτση να γράψει το μυθιστόρημα «η Μεγάλη Χίμαιρα» αποτελούν μερικά από τα κυριότερα αξιοθέατα του οικισμού.

Το **Άνω και Κάτω Μάννα** αποτελούν τα δύο τμήματα του διάσπαρτου οικισμού που περικλείουν μία μικρή πεδιάδα. Το Άνω Μάννα ξεχωρίζει για τις νεοκλασικές του επαύλεις και το εκκλησάκι του Αγίου Αιμιλιανού σε θέση αρχαίου ναού του Απόλλωνα.

Το γραφικό ψαροχώρι **Κίνι** είναι ένας παραθαλάσσιος οικισμός, όπου οι επισκέπτες μπορούν να απολαύσουν πληθώρα τουριστικών παροχών. Από τη χρυσαφένια παραλία μπορεί κανείς να διακρίνει τους ψαράδες που δένουν τα καΐκια τους αλλά και να μεταβεί με καραβάκι σε μια από τις μικρές μαγευτικές παραλίες στα βόρεια της Σύρου, καθώς και τις πανέμορφες παραλίες Δελφίνι και Λωτό. Άλλα μέρη που αξίζει κανείς να επισκεφθεί στην περιοχή είναι το μοναστήρι της Αγίας Βαρβάρας, το μνημείο της Γοργόνας της Παναγιάς στην παραλία και το Ενωδρείο.

Ο παραθαλάσσιος οικισμός του **Μέγα Γιαλού** αποτελεί πόλο έλξης για τους ταξιδιώτες, οι οποίοι καλούνται να ανακαλύψουν τις μικρές παραλίες του οικισμού και να κολυμπήσουν στην ομώνυμη παραλία, αλλά και την ήσυχη παραλία της Αμπέλας.

Ο **Πάγος**, ένας καθαρά αγροτικός οικισμός, με εύφορη γη, δενδρώδεις καλλιέργειες και αμπέλια, οφείλει τ' όνομά του στην λέξη «Μπάος» που σημαίνει πέραςμα. Στο κέντρο του οικισμού, υπάρχει άγαλμα του Ολλανδού γεωπόνου Παύλου Κούπερ, με τη βοήθεια του οποίου αναπτύχθηκε η θερμοκηπιακή καλλιέργεια στην περιοχή.

Η **Παρακοπή** είναι ένας μικρός παραθεριστικός οικισμός που ξεχωρίζει για τις εξοχικές αρχοντικές κατοικίες και το χαριτωμένο κτίριο της Λέσχης.

Η **Ποσειδωνία**, παλαιότερα γνωστή και ως *Ντελαγκράτσια*, από την καθολική εκκλησία Madonna delle Grazie, αποτελεί το πλέον αριστοκρατικό θέρετρο της Σύρου. Στον οικισμό δεσπόζουν οι εξοχικές επαύλεις με τους πυργίσκους και τους κήπους που ταξιδεύουν τους επισκέπτες στην αίγλη μιας άλλης εποχής, ενώ οι Αγκαθωπές με τους θαλάσσιους κρίνους, οι παραλίες Φετουρή, Βούλγαρη και Κόμητο προσελκύουν πληθώρα παραθεριστών.

Ο **Φοίνικας** πήρε το όνομά του από το αρχαίο λιμάνι των Φοινίκων το οποίο είχε εδραιωθεί στον ομώνυμο κόλπο και εξακολουθεί μέχρι και σήμερα να φιλοξενεί ιδιωτικά σκάφη, αγώνες ιστιοπλοΐας και θαλάσσια σπορ. Στον οικισμό του Φοίνικα μπορεί κανείς να επισκεφθεί και την παραλία Κόκκινα που βρίσκεται σε κοντινή απόσταση.

Τα **Χρούσσα** είναι ένας πανέμορφος οικισμός με γραφικά ξωκλήσια, μεγαλοπρεπή αρχοντικά, επαύλεις, Ορθόδοξες και Καθολικές Εκκλησίες, μονοπάτια και δρομάκια που ξεπροβάλλουν μέσα από ένα μαγευτικό πευκόδασος που αξίζει κανείς να εξερευνήσει.

Συριανή οικονομία

Το νησί παρουσιάζει ιδιαίτερα αναπτυγμένη οικονομία που βασίζεται σε ποικίλες πηγές.

Τουρισμός και υπηρεσίες

Η προνομιακή θέση του νησιού, η ανεπτυγμένη τουριστική του υποδομή και ο ιδιαίτερος χαρακτήρας του το καθιστούν ιδανικό προορισμό για αυθεντικές και εναλλακτικές διακοπές. Η Σύρος αποτελεί πόλο έλξης καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, καθώς η κάθε εποχή ντύνει το ήδη μαγευτικό σκηνικό με τα δικά της χρώματα και αρώματα, με τις δικές της ομορφιές και αντιθέσεις, προσφέροντας πάντα μια ξεχωριστή και ανεπανάληπτη εμπειρία για όλους τους επισκέπτες.

Επενδύοντας στον πολιτιστικό, αθλητικό, θρησκευτικό, θαλάσσιο, συνεδριακό και εκπαιδευτικό τουρισμό, ενθαρρύνοντας επενδυτικές πρωτοβουλίες και εφαρμόζοντας στρατηγική συστηματικής και επιθετικής προβολής του νησιού, με τη χρήση νέων και καινοτόμων τεχνολογιών, η Σύρος διεκδικεί και κερδίζει τη θέση της στον διεθνή τουριστικό χάρτη.

Αγροτική Παραγωγή και Βιοτεχνία

Τα **συριανά λουκούμια** έχουν μικρασιάτικες ρίζες, ενώ η εμφάνισή τους στο νησί έγινε κοντά στο 1832, κατά την άφιξη των προσφύγων από τη Χίο. Πρόκειται για ένα γλυκό που φτιάχνεται από νερό, άμυλο και ζάχαρη μέσα από μια ιδιαίτερα δύσκολη και χρονοβόρο διαδικασία και διατίθεται σε διάφορες γεύσεις, όπως τριαντάφυλλο, μαστίχα, περγαμόντο, αμύγδαλο κ.ά.

Η **χαλβαδόπιτα** αποτελεί ένα γλύκισμα που μοιάζει με στρογγυλή πίτα, ανάμεσα σε δύο λεπτά φύλλα όστιας (λεπτής βάφλας), όπου περικλείεται ένα μείγμα με βασικά υλικά το αρωματικό συριανό μέλι και τα φρεσκοψημένα ολόκληρα αμύγδαλα.

Το συριανό **θυμαρίσιο μέλι** είναι ένα μέλι αγνό και ακατέργαστο χωρίς συντηρητικά με ιδιαίτερη υφή και άρωμα, γι' αυτό και χρησιμοποιείται σε διάφορα παραδοσιακά γλυκίσματα.

Η **κάπαρη** φύτευται στα απόκρημνα βράχια και στα πετρώδη εδάφη της Σύρου. Διαθέτει μια ιδιαίτερη γεύση και υφή, καθώς επηρεάζεται από την ηλιοφάνεια, την ανομβρία του νησιού, αλλά και τη θαλασσινή αύρα. Συντηρείται στην άλμη και χρησιμοποιείται σε φαγητά και κυρίως στη χωριάτικη σαλάτα.

Τα τυροκομικά προϊόντα της Σύρου διακρίνονται για την εξαιρετική τους ποιότητα με χαρακτηριστικό το τυρί **Σαν Μιχάλη** που έχει πάρει το όνομά του από το ομώνυμο χωριό, με Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης από το 1996. Πρόκειται για ένα σκληρό, υποκίτρινο τυρί από παστεριωμένο αγελαδινό γάλα που ξεχωρίζει για τη μοναδική πικάντικη γεύση του.

Η **λούζα** είναι ένας παραδοσιακός συριανός χοιρινός μεζές από κόντρα φιλέτο, το οποίο μαρινάρεται σε κόκκινο κρασί με πιπέρι, μπαχάρι, γαρύφαλλο και κανέλα και στεγνώνει στον αέρα.

Τα συριανά **λουκάνικα** φτιάχνονται από χοιρινό κρέας και έχουν μια πολύ ιδιαίτερη γεύση που οφείλεται στον μάραθο. Υπάρχουν όμως και τα σκορδολουκάνικα που είναι μια εξίσου νόστιμη παραλλαγή με την προσθήκη σκόρδου.

Οι **παστελαριές** είναι αποξηραμένα και φουρνισμένα σύκα με σουσάμι και κανέλα. Ιδανική επιλογή για να δώσουν ενέργεια.

Οι **τσακιστές ελιές** Σύρου είναι ένα παραδοσιακό προϊόν που συντηρείται σε μάραθο και άλμη.

Από τα **κηπευτικά προϊόντα** της Σύρου, αυτό που ξεχωρίζει είναι η καλλιέργεια οπωροκηπευτικών «άνυδρων», λόγω της έλλειψης νερού, τα οποία θεωρούνται πολύ υψηλής ποιότητας.

Τα **αρωματικά φυτά και βότανα** των ορεινών περιοχών της Σύρου χαρακτηρίζονται από την έντονη γεύση και το ιδιαίτερο άρωμα και χρώμα.

Παραδοσιακή Ναυπηγική

Συνυφασμένο με τη ναυτική παράδοση του νησιού, το Καρνάγιο ή Ταρσανάς εμφανίστηκε για πρώτη φορά στα μέσα του 19^{ου} αι. στα νότια του λιμανιού, δίπλα ακριβώς από το μεγάλο ναυπηγείο του Νεωρίου, λόγω της ομαλής κλίσης του εδάφους, η οποία επέτρεπε την ανέλκυση και καθέλκυση μικρών σκαφών αρχικά και μεγαλύτερων με την πάροδο των χρόνων. Η Ελλάδα πλεονεκτούσε ανέκαθεν, λόγω της γεωγραφικής της θέσης, ως κομβικό σημείο των τριών μεγάλων θαλασσών, με αποτέλεσμα να διαθέτει πληθώρα από ναυπηγεία. Μέχρι και σήμερα, τόσο ο Ταρσανάς του Μαυρίκου όσο και το Καρνάγιο του Τζώρτζη, όπως ήταν γνωστά από τα πολύ παλιά χρόνια, συνεχίζουν τη μακρά ναυπηγική παράδοση με νέο εκσυγχρονισμένο εξοπλισμό.

Το Ναυπηγείο «Νεώριο» είναι η μεγαλύτερη βιομηχανική μονάδα της Ερμούπολης και ένα από τα παλαιότερα μηχανουργεία της Ελλάδας. Λειτουργεί από το 1860 και έχει περάσει από διαδοχικές φάσεις ακμής και παρακμής.

Αυθεντική ομορφιά

Η Σύρος αποτελεί τόπο ξεχωριστό, μοναδικού φυσικού κάλλους, που αξίζει κανείς να αφιερώσει χρόνο να τον εξερευνήσει...

Παραλίες

Αστέρια: Γραφική ομορφιά, καταγάλανα νερά, κοντινή απόσταση, βουτιές από τα βράχια

Αγκαθωπές: Κοσμοπολίτικη πολυσύχναστη ακρογιαλιά, οργανωμένη, ρηχά νερά, χρυσή άμμος

Αετός: Μαγευτική εικόνα, γαλαζοπράσινα νερά, απάνεμη, απόμερη, ιδανική για πεζοπορία

Αζόλιμνος: Δροσιστική απόδραση κοντά στην Ερμούπολη, οργανωμένη, εύκολη πρόσβαση

Αμπέλα: Απόμερη, απάνεμη, χρυσή αμμουδιά, κρυστάλλινα νερά

Αρμεός: Ξεχωριστή ομορφιά, απόμερη, ιδανική για πεζοπορία, γυμνισμός, βότσαλο και άμμος

Αχλάδι: Καλοκαιρινές απολαύσεις, οικογενειακή, οργανωμένη, καθαρά νερά

Βαρβαρούσα: Ερημική ομορφιά, απόμερη, ιδανική για πεζοπορία

Βάρη: Δημοφιλής επιλογή, οικογενειακή, οργανωμένη, Beach volley, γήπεδο ξυλορακέτας, ΑΜΕΑ

Βούλγαρη: Οικογενειακή, πικ νικ, θαλάσσια σπορ

Γαλησσάς: Απέραντη ομορφιά, οργανωμένη, δημοφιλής επιλογή, θαλάσσια σπορ, εύκολη πρόσβαση

Γράμματα/Γριά Σπηλιά: Πράσινη όαση, ιστορικό/αρχαιολογικό ενδιαφέρον, απόμερη, ιδανική για πεζοπορία

Δελφίνι: Απέραντη γοητεία, οργανωμένη, beach bar, απάνεμη

Κίνι: Γαλάζια υπεροχή, γραφικό τοπίο, οργανωμένη, εύκολη πρόσβαση, ηλιοβασίλεμα, ψάρεμα, σκάφη για βόρειες παραλίες

Κόκκινα: Πορφυρός καμβάς, απάνεμη, ηρεμία και απομόνωση

Κόμητο: Γαλήνια ατμόσφαιρα, beach bar, ομπρέλες, γαλαζοπράσινα νερά, θαλάσσια σπορ

Λία: Κυανή ομορφιά, απόμερη, καταγάλανα νερά

Λωτός: Απάνεμη σαγήνη, γαλήνια, καταγάλανα νερά

Μαρμάρι: Γαλάζια νηνεμία, απόμερη, ιδανική για πεζοπορία, αμμουδερή, ήσυχη

Μέγας Γιαλός: Γραφική νοσταλγία, απάνεμη, οργανωμένη, εύκολη πρόσβαση

Σαντορινιοί: Ερημική ακρογιαλιά, χρυσή άμμος, γραφική

Φάμπρικα: Χρυσάφενια ομορφιά, γαλήνη, ψάρεμα και ψαροντούφεκο

Φοίνικας: Χρυσή αύρα, απάνεμη, υποδομές ιστιοπλοΐας, οργανωμένη

Χλωρίδα και Πανίδα / Βιότοποι

Η Σύρος, αν και μικρή σε έκταση, παρουσιάζει έντονη βιοποικιλότητα και προσφέρει ένα μοναδικό φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον με πρωτογενή βλάστηση βραχιδών επιφανειών με ενδημικά φυτά και με χαρακτηριστικά ερπετά, έντομα και πτηνά της ελληνικής υπαίθρου. Το τμήμα του νησιού από το όρος Σύριγγας μέχρι τα παράλια είναι ενταγμένο στο δίκτυο Natura 2000, ενώ η Βόρεια Σύρος έχει χαρακτηριστεί ως βιότοπος CORINE, μια σημαντική τοποθεσία για αρπακτικά μεταναστευτικά πουλιά. Επίσης, η Γυάρος αποτελεί έναν σημαντικό βιότοπο για τη Μεσογειακή φώκια *Monachus monachus*, φιλοξενώντας τον μεγαλύτερο πληθυσμό του είδους στη Μεσόγειο.

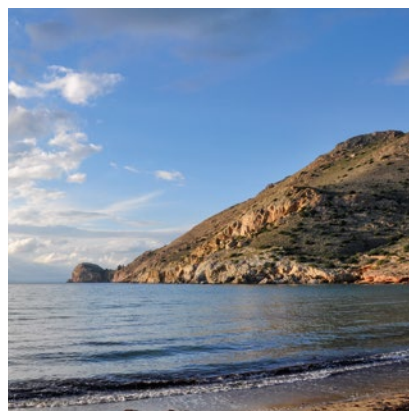
Κλίμα

Ο συνδυασμός των βουνών, του κυκλαδίτικου τοπίου και της θάλασσας έχει ως αποτέλεσμα το εύκρατο κλίμα της Σύρου. Χαρακτηρίζεται από ήπιους χειμώνες και καλοκαίρια με μελτέμια.

Γεωτουρισμός

Η Σύρος αποτελεί ένα κόσμημα φυσικού κάλλους στη μέση του Αιγαίου Πελάγους, αλλά και ένα γεωλογικό μουσείο ανεκτίμητης επιστημονικής αξίας, καθώς διαθέτει σπάνια πετρώματα (εκλογίτες, κυανοσχιστόλιθοι). Από γεωτεκτονική άποψη, το νησί δομείται από μεταμορφωμένα πετρώματα της Αττικοκυκλαδικής μάζας και απαντώνται σχιστόλιθοι διάφορων τύπων και διάφορου βαθμού μεταμορφώσεως, γνεύσιοι, μεταμορφωμένοι ηφαιστίτες, μάρμαρα, λευκοί χαλαζίες (κυρίως στις παραλίες) και τεταρτογενείς αποθέσεις, πετρώματα τα οποία έχουν να δώσουν διαχρονικά αρκετά σημαντικά στοιχεία. Η Σύρος προσελκύει γεωλόγους και σπουδαστές από Πανεπιστήμια με σκοπό την μελέτη αυτών των πετρωμάτων.

Πολιτισμός, δώδεκα μήνες τον χρόνο

Μια πόλη – υπαίθριο μουσείο, η Ερμούπολη, μια μεσαιωνική πόλη, η Άνω Σύρος, και δεκάδες αξιοθέατα πολιτισμού καθιστούν τη Σύρο κορυφαίο προορισμό όσων επιλέγουν να συνδυάσουν στιγμές χαλάρωσης με την αναζήτηση της ιστορίας και του πολιτισμού σε κάθε τους βήμα.

Αρχιτεκτονική

Η Αρχόντισσα των Κυκλάδων ξεχωρίζει για την εντυπωσιακή αρχιτεκτονική της κουλτούρα με τα πρώτα σημάδια αρχιτεκτονικής προόδου να εμφανίζονται μετά το 1821, από τους πρόσφυγες που εγκαταστάθηκαν στο νησί, μεταφέροντας την τυπολογία της παραδοσιακής αστικής αρχιτεκτονικής των περιοχών προέλευσης. Με τη σταδιακή επικράτηση του ευρωπαϊκού κλασικισμού, ο παραδοσιακός τύπος κτιρίου υποχωρεί από το κέντρο της πόλης στις λαϊκές γειτονίες. Το 1837 ο Wilhelm von Weiler εφαρμόζει το πρώτο ρυμοτομικό σχέδιο, σύμφωνα με τις επιταγές της σύγχρονης πολεοδομίας, και θεμελιώνει τη μνημειακή νεοκλασική αρχιτεκτονική της Ερμούπολης με τους βασικούς άξονες, τις πλατείες και τις θέσεις των δημόσιων κτιρίων. Την περίοδο 1840-1860, Βαυaroί, Ιταλοί και στη συνέχεια Έλληνες αρχιτέκτονες, επηρεασμένοι από τον Κλασικισμό και τον Ρομαντισμό, επινοούν μια νέα αρχιτεκτονική δομή, γνωστή και ως Νεοκλασική Αρχιτεκτονική της Ερμούπολης, με λιθόκτιστα κτίρια με μαρμαρόπλακες και στήριξη με καμάρες. Από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα κάνει την εμφάνισή της η Νεοκλασική Αρχιτεκτονική της Αθήνας με τις σοβατισμένες επιφάνειες, τις εντυπωσιακές όψεις με μάρμαρο, τα πήλινα κολονάκια και αγάλματα και τα ξύλινα κουφώματα γαλλικού τύπου.

Παράδοση

Τα ίχνη του λαϊκού πολιτισμού αναγεννιούνται μέσα από ποικίλα τοπικά έθιμα, όπως οι Φωταρίδες, ο Κλήδονας, τα Κούλουμα, τα Χοιροσφάγια, το Συριανό Καρναβάλι, αλλά και οι εορτασμοί για το Πάσχα.

Θέατρο

Το ιστορικό Θέατρο Απόλλων, έμβλημα της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ερμούπολης, φιλοξενεί καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου ποικίλες καλλιτεχνικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις, όπως διεθνή φεστιβάλ, απολαυστικές όπερες και θεατρικές παραστάσεις από εγχώριους και διεθνείς θιάσους.

Λογοτεχνία

Η Σύρος είναι ένα νησί με έντονη καλλιτεχνική ιστορία. Μεταξύ των Συριανών λογοτεχνών που έχουν αφήσει το στίγμα τους στην Ελληνική Γραμματεία είναι οι Εμμ. Ροΐδης, Δημ. Βικέλας, Γ. Σουρής, Λ. Κουκούλας, Κ. Μπαστιάς, Ρ. Μπούμη-Παπά και Μ. Ελευθερίου.

Μουσική

Η λαϊκή μουσική επικρατεί ως αναπόσπαστο χαρακτηριστικό πολιτιστικό στοιχείο από τις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου} αι. στα μουσικά δρώμενα της Σύρου. Εδώ γεννήθηκε ο Πατριάρχης του Ρεμπέτικου και θεμελιωτής της σύγχρονης λαϊκής μουσικής, ο αξέχαστος Μάρκος Βαμβακάρης. Η Φραγκοσυριανή, το περιβόητο χασάπικο του Μάρκου, έχει γνωρίσει τις περισσότερες εκτελέσεις και διασκευές, ταξιδεύοντας τη φήμη του νησιού σε όλο το κόσμο.

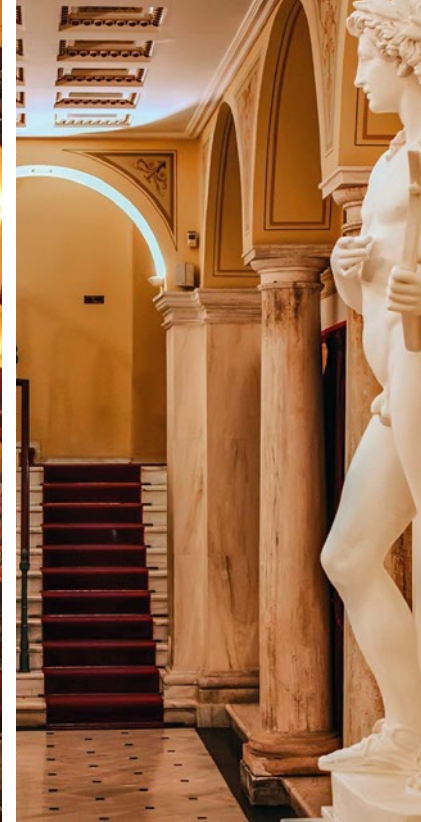
Εικαστικές Τέχνες

Στους ατμοσφαιρικούς χώρους της Πινακοθήκης Κυκλάδων, στις αίθουσες τέχνης Γ. & Ε. Βάτη και Εμμ. Ροΐδη στην Ερμούπολη, καθώς και σε αίθουσες τέχνης στην Άνω Σύρο και στην Έπαιυλη Τσιροπινά στην Ποσειδωνία φιλοξενούνται περιοδικά εικαστικές εκθέσεις, τόσο διεθνώς αναγνωρισμένων όσο και Συριανών καλλιτεχνών.

Γαστρονομία

Η συριανή γαστρονομία ακολουθεί ένα ταξίδι γεύσεων και αρωμάτων από όλα τα μέρη της Ελλάδος. Από τους πρόσφυγες τις Χίου και της Μικράς Ασίας, που σύστησαν στους Συριανούς τα λουκούμια και τα γλυκά του κουταλιού, έως τους Σμυρνιούς που έφεραν μαζί τους τα μπαχάρια της Ανατολής και τους Καπουτσίνους μοναχούς με τα φραγκόσουκα. Στη συριανή γαστρονομία ξεχωρίζουν πολλές παραδοσιακές συνταγές, όπως το ψάρι πλακί με βότανα και σταφίδες, οι κοκκινιστοί καράβολοι (σαλιγκάρια) με φασκόμηλο, οι λαχανοντολμάδες με σταφίδες, η γλυκιά τυρόπιτα με μυζήθρα, η μαραθόπιτα, το λουκάνικο με λάχανο, τα σίσυρα (χοιρινό) και άλλες σπεσιαλιτέ.

Απόδραση στη Σύρο

Απεριόριστες ευκαιρίες για διασκέδαση και αναψυχή και για τα πιο απαιτητικά γούστα.

Επισκέψιμοι Χώροι/Ιστορικά Μνημεία και Μουσεία

Η **πλατεία Μιαούλη** είναι η κεντρική πλατεία της Ερμούπολης που αρχιτεκτονικά συνθέτει ένα παραμυθένιο σκηνικό του 19ου αιώνα, με κτίρια που μαρτυρούν την ύπαρξη ενός σπουδαίου πολιτισμού. Εκεί, δεσπόζει ο ανδριάντας του ναυάρχου της Επανάστασης του 1821, Ανδρέα Μιαούλη, ενώ μια εντυπωσιακή εξέδρα μουσικής με ανάγλυφες παραστάσεις του Απόλλωνα και των Μουσών μεταμορφώνει τον χώρο στο απόλυτο σημείο συνάντησης του νησιού.

Το **Δημαρχείο της Ερμούπολης** που κοσμεί την πλατεία Μιαούλη είναι ένα από τα μεγαλύτερα και πιο επιβλητικά δημαρχεία της Ελλάδος και χτίστηκε το 1876 σε σχέδιο του Ernst Ziller. Πρόκειται για ένα πολύ ιδιαίτερο κτίριο με εντυπωσιακές λεπτομέρειες, προεξοχές, πύργους και γενικότερα μια χαρακτηριστική αρχιτεκτονική εμπνευσμένη από 3 διαφορετικούς ρυθμούς. Άλλα αξιοσημείωτα στοιχεία του Δημαρχείου αποτελούν η κρεμαστή σκάλα της εισόδου, η προτομή του Δ. Βαφιαδάκη και η αίθουσα συνεδριάσεων.

Το **Δημοτικό Θέατρο Απόλλων** είναι ένα έργο τέχνης που μαρτυρά την πολιτιστική ανάπτυξη της Ερμούπολης. Χτίστηκε το 1864 από τον Ιταλό αρχιτέκτονα Pietro Sampro και φέρει αρχιτεκτονικές επιρροές από την ιταλική και τη γαλλική κουλτούρα, ενώ συχνά προσομοιάζεται με μικρογραφία της Σκάλας του Μιλάνου.

Το **Γυμνάσιο της Σύρου** αποτελεί ιστορικό πρότυπο, καθώς ήταν και το πρώτο Γυμνάσιο του Ελληνικού Έθνους. Το 1829 γεννήθηκε το όραμα μιας καλύτερης εκπαίδευσης που με τη βοήθεια του Νεόφυτου Βάμβα έγινε πραγματικότητα. Από τα θρανία του πέρασαν μεγάλα ονόματα των γραμμάτων, των τεχνών και των επιστημών, όπως ο Ελευθέριος Βενιζέλος, ο Ανδρέας Συγγρός, ο Μάνος Ελευθερίου, ο Γιαννούλης Χαλεπάς, ο Κώστας Μπέης και ο Κωνσταντίνος Βολανάκης. Σήμερα στεγάζει το Τμήμα Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων και Συστημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Το **Πνευματικό Κέντρο της Ερμούπολης** χτίστηκε το 1863 υπό την επιμέλεια του Ιταλού αρχιτέκτονα Pietro Sampro. Η μνημειακή του όψη ξεχωρίζει για το μαρμάρινο στηθαίο, τον εξώστη, τις τοιχοποιίες, τους τοσκανικούς κίονες, την αρμολογημένη λιθοδομή και τα γείσα. Έως το 1970 στους χώρους του στεγαζόταν η Λέσχη Ελ-

λάς, ενώ έκτοτε η Λέσχη παραχώρησε το κτίριο για να φιλοξενηθεί στους χώρους του το Πνευματικό Κέντρο της Ερμούπολης που οργάνωνε διαφόρων ειδών εκδηλώσεις μέχρι και το 1998, οπότε ανακαινίστηκε και άρχισε να στεγάζει και το Συνεδριακό Κέντρο.

Η **Δημοτική Βιβλιοθήκη** στεγάζεται στο ισόγειο του Πνευματικού Κέντρου και φιλοξενεί από το 1926 την πρώτη συλλογή βιβλίων με 2.000 τόμους από τη βιβλιοθήκη του Γυμνασίου της Σύρου, τη βιβλιοθήκη του Ι. Ρώτα και του Επισκόπου Κυκλάδων Άνθιμου Κομνηνού, καθώς και χιλιάδες τίτλους που δώρισε ο ποιητής, στιχουργός και πεζογράφος Μάνος Ελευθερίου.

Η συνοικία **Βαπόρια** φημίζεται ως η πιο αριστοκρατική συνοικία. Εκεί, οι πρόσφυγες έκτισαν, δίπλα στη θάλασσα, μοναδικά ψηλολάβανα αρχοντικά με εντυπωσιακές τοιχογραφίες, ξυλόγλυπτες πόρτες, μαρμάρινα μπαλκόνια και ξύλινα πατώματα, δημιουργώντας έτσι τα δικά τους καπετανόσπιτα, τα δικά τους "βαπόρια" που έμοιαζαν να αιωρούνται επάνω από τα βράχια.

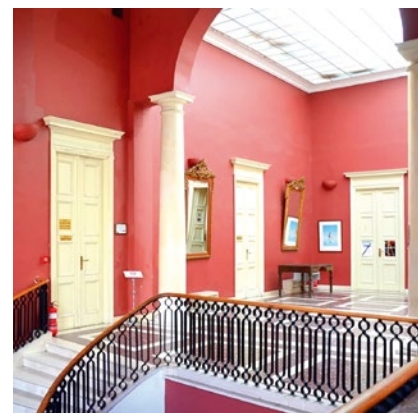
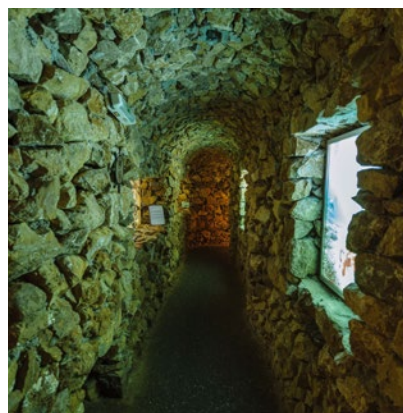
Το **Μαυσωλείο του Αγ. Γεωργίου** αποτελεί το πρώτο οργανωμένο κοιμητήριο της Σύρου από το 1824 και καθρεφτίζει την ιστορία και τον μεγαλοπρεπή πολιτισμό του νησιού στα περίτεχνα επιβλητικά μαυσωλεία και τις όμορφα διακοσμημένες επιτύμβιες πλάκες. Ξεχωρίζουν τα μαρμάρινα επιτάφια μνημεία, οι λάρνακες, οι ολόγλυφες μορφές αγγέλων, οι σταυροί, οι ναΐσκοι, τα κιβώρια, οι επιτύμβιες πλάκες και τα επιτύμβια επιγράμματα.

Η **Έπαυλη Τσιροπινά** στην Ποσειδωνία είναι ένα πετρόκτιστο ιστορικό κτίριο, δείγμα μεγαλοαστικής θερινής κατοικίας που αντανακλά την αίγλη μιας άλλης εποχής. Κατασκευάστηκε το 1916 και αποτελεί έργο τέχνης, με χώρους υποδοχής, σαλόνια, τραπεζαρίες, τζάκια, υπνοδωμάτια, αποθήκες, κουζίνα και μοναδικές τοιχογραφίες. Την έπαυλη αγκαλιάζει ένας κατάφυτος κήπος, καθώς και βοηθητικά κτίρια που δημιουργήθηκαν για τη φύλαξη των αμαξών εκείνης της εποχής. Σήμερα είναι ένας πολιτιστικός πολυχώρος που φιλοξενεί εκθέσεις και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Το **Βιομηχανικό Μουσείο της Ερμούπολης** φιλοξενεί μια συλλογή εργαλείων, εξοπλισμού και μηχανημάτων της χρυσής βιομηχανικής εποχής από εργαστήρια λουκουμποποιίας, κλωστούφαντουργίας, βυρσοδεψίας, τυπογραφίας, μηχανουργίας, υαλουργίας, καθώς και ένα ψηφιακό αρχείο εικόνων και ήχου. Ανάμεσα στα εκθέματα είναι και το θρυλικό Enfield 8000, το πρώτο ηλεκτρικό αυτοκίνητο που κατασκευάστηκε στην Ελλάδα και ευρήματα από το ναυάγιο του ατμόπλοιου Πατρίς.

Το **Ιστορικό Αρχείο Κυκλάδων**, στην πλατεία Μιαούλη, συγκεντρώνει πλούσιο διοικητικό, τεχνικό και οικονομικό αρχειακό υλικό από τον νομό Κυκλάδων, που χρονολογείται από το 1821.

Το **Αρχαιολογικό Μουσείο Σύρου**, ένα από τα παλαιότερα μουσεία του Ελλαδικού χώρου, διαθέτει συλλογές που περιλαμβάνουν Πρωτοκυκλαδικά και Βυζαντινά εκθέματα, γλυπτά και επιγραφές. Στον χώρο του μουσείου λειτουργεί και έκθεση του αρχαιολόγου Χρήστου Τσουντα.

Το **Μουσείο Αντιγράφων Κυκλαδικής Τέχνης** ιδρύθηκε το 1993 από τους Γιάννη και Ελένη Βάτη και φιλοξενεί αντίγραφα του Μουσείου Γουλανδρή στην Αθήνα. Διοργανώνει εκπαιδευτικά προγράμματα ζωγραφικής, παιχνιδιού και δημιουργίας, καθώς και ξεναγήσεις στον Κυκλαδικό Πολιτισμό της 3^{ης} χιλιετίας π.Χ.

Το **Μουσείο Μάρκου Βαμβακάρη** φιλοξενείται σε ένα ανακαινισμένο, αλλά παλαιό σπίτι στην καρδιά της Άνω Σύρου και παρουσιάζει τη ζωή του πολυαγαπημένου ρεμπέτη, μέσα από φωτογραφίες, προσωπικά του αντικείμενα, χειρόγραφα κείμενα και στίχους, αλλά και μέσα από ένα ημίωρο ντοκιμαντέρ προς τιμήν του, που προβάλλεται καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας του μουσείου.

Η **Έκθεση Παραδοσιακών Επαγγελματιών** στην Άνω Σύρο περιλαμβάνει αντικείμενα που χρησιμοποιούσαν οι Απανωσυριανοί στην καθημερινότητά τους. Από τα ψαλίδια του μπαρμπερί, τον πάγκο του ψαρά, τα εργαλεία του ξυλουργού, τα αγροτικά σύνεργα των γεωργών, το καπνιστήρι των μελισσοκόμων, αλλά και διάφορα αντικείμενα οικιακής χρήσης.

Το **Μουσείο Αλιευτικών Σκαφών, Υδρόβιων Οργανισμών και Οστράκων** (Ενυδρείο) στο Κίνι είναι ένα από τα πλέον αγαπημένα αξιοθέατα μικρών και μεγάλων, καθώς δίνει τη δυνατότητα στους επισκέπτες να γνωρίσουν από κοντά το μαγευτικό θαλάσσιο κόσμο του Αιγαίου Πελάγους και να μελετήσουν εις βάθος τη θαλάσσια χλωρίδα και πανίδα.

Πεζοπορία

Το Hiking Team της Σύρου επιτρέπει στους ταξιδιώτες να ανακαλύψουν τα όμορφα κρυμμένα μυστικά του νησιού με τον πιο απολαυστικό τρόπο. www.hikingteam.gr

Θαλάσσια Σπορ

Το υποθαλάσσιο τοπίο του νησιού αποτελείται από έντονη ζωή, ναυάγια, υφάλους και σπηλιές που σίγουρα θα εντυπωσιάσουν τους λάτρεις της θάλασσας. Η Σύρος διαθέτει σχολές καταδύσεων για αρχάριους και προχωρημένους δύτες, καθώς και εξοπλισμό ιστιοπλοΐας, δίνοντας έτσι τη δυνατότητα σε όλους να ταξιδέψουν στον μαγευτικό κόσμο του απέραντου γαλάζιου.

Αθλητικές Διοργανώσεις

LG AegeanBall Festival: Σπουδαίο μπασκετικό υπερθέαμα, όπου διεθνείς και καταξιωμένοι αθλητές του Ευρωπαϊκού και Παγκόσμιου μπάσκετ, με πρωτοπόρο και εμπνευστή της διοργάνωσης, τον Συριανό καλαθοσφαιριστή Γιώργο Πρίντζη, και με τη συμμετοχή ερασιτεχνών αθλητών κάθε ηλικίας, αγωνίζονται σε ένα Open Πρωτάθλημα Basket 3 on 3 και σε διαγωνισμούς Skillchallenge.

Syros Trimore Triathlon: Τριαθλητές, κολυμβητές ανοικτής θαλάσσης, δρομείς πόλης αλλά και τολμηροί, όλων των ηλικιών, ταξιδεύουν στη Σύρο για να συναγωνιστούν και να ζήσουν μια μοναδική εμπειρία.

Syros Run: Μεγάλο δρομικό αθλητικό γεγονός, όπου επαγγελματίες και ερασιτέχνες αθλητές από την Ελλάδα και το εξωτερικό, ανεξαρτήτου ηλικίας, φορούν τα αθλητικά τους και τρέχουν στους δρόμους της Ερμούπολης.

Hellas Beetles Synchro Cup: Διεθνής διοργάνωση συγχρονισμένης κολύμβησης που διεξάγεται στο Δημοτικό Κολυμβητήριο «Δημήτριος Βικέλας» και φιλοξενεί σπουδαία ονόματα του χώρου.

Syros City Trail: Αθλητές όλων των ηλικιών τρέχουν στα σοκάκια και στα σκαλιά της Ερμούπολης.

Πολιτιστικά Δρώμενα/Φεστιβάλ

Το πλούσιο πολιτιστικό πρόγραμμα «Σύρος - Πολιτισμός» στο οποίο ξεχωρίζουν καταξιωμένα και διεθνούς ακτινοβολίας Φεστιβάλ (Φεστιβάλ Αργεντινικού Τάνγκο, Χορωδιακό Φεστιβάλ Ερμούπολης, Φεστιβάλ Χορού και Χοροθεάτρου, Syros International Film Festival (SIFF), Φεστιβάλ Αιγαίου, Φεστιβάλ Κιθάρας, Eyes Walk Digital Festival, Φεστιβάλ Ακορντεόν, Φεστιβάλ Ρεμπέτικου, Διεθνές Φεστιβάλ και Αγορά Κινουμένων Σχεδίων - Animasyros κ.ά.), καθώς και ο ενεργός ρόλος των Πολιτιστικών Συλλόγων του νησιού, δίνουν συγκριτικό πολιτισμικό πλεονέκτημα στη Σύρο.

Διασκέδαση

Πολλές επιλογές διασκέδασης ξετρυπώνουν ανάμεσα στις βουκαμβίλιες στα γραφικά στενά της Ερμούπολης, διασκορπίζονται κατά μήκος του λιμανιού, ατενίζουν το Αιγαίο στην Άνω Σύρο και την Απάνω Μεριά και αγκαλιάζουν το κύμα στα παραθαλάσσια χωριά... Από τα ατμοσφαιρικά café και bar, έως τα εστιατόρια, τις ταβέρνες και τα μεζεδοπωλεία, με την υψηλή ποιότητα γεύσεων και τη μεγάλη ποικιλία γαστρονομικών επιλογών.

«Συρίη λένε το νησί — αν το 'χεις ακουστά σου —
στην Ορτυγία πιο ψηλά στο γύρισμα του ήλιου,
όχι πυκνοκατοίκητο, μα καρποφόρο μέρος,
βοσκότοπο, πολύσταρο μ' αμπέλια και κοπάδια.
Πείνα ποτέ δεν έπεσε στη Χώρα μήτε αρρώστια
κακή, που τους ταλαίπωρους θερίζει τους ανθρώπους.
Μα σαν γεράσουν των θνητών οι φάρες, τότε ο Φοίβος
θα 'ρθει ο αργυροδόξαρος κι η Άρτεμη μαζί του
και με πυκνές σαῖτες τους, τους γλυκοθανατώνουν.
Δυο πολιτείες είναι εκεί κι όλα σε δυο μοιράζουν
κι είχανε τον πατέρα μου κι οι δυο για βασιλιά των,
τον Κτήσιο του Ορμένου γιό, με τους θεούς παρόμοιο»

Ομήρου Οδύσσεια, Ραψωδία Ο'